

ГАЛИНА С Е Н И Ш И Н

Бібліографія

голоду в Україні 1932-1933

THE GREAT FAMINE

BIBLIOGRAPHY

**OTTAWA — MONTREAL
1983**

ГАЛИНА С Е Н И Ш И Н

Бібліографія
голоду в Україні 1932-1933

THE GREAT FAMINE

BIBLIOGRAPHY

30450

OTTAWA – MONTREAL
1983

UKRAINICA EXILIANA

No.16

Ottawa 1983 Montreal

UMMAN - DC UNR

1933 -1983

Людмила: Проект пам'ятника жертвам
голоду /Едмонтон/

ВСТУП

Цей випуск серії
UKRAINICA

присвячений бібліографії Великого Голоду в Україні в роках 1932-1933 за перше півсторіччя. Вона доповняє собою попередні видання цього типу, а зокрема бібліографічний огляд Олександри Підгайної за роки 1933-1973, що друкувався на сторінках The New Review, Toronto, 8:3(1968) & 13:4(1973). Крім різниць у матеріалі й його укладі бібліографія Галини Сенишин різниться від праці Підгайної влучним підбором цитатив, що вимовно характеризують голодову трагедію українського народу в роках 1932-1933 під московсько-більшевицькою окупацією. Треба теж відмітити факт, що це перша бібліографія на цю тему, друкована окремим виданням.

Як у кожній праці цього типу, так і в цій бібліографії можливі пропуски. Автім вона виходить у світ іще перед кінцем 50-річчя злочину Москви. Тимто і авторка і видавництво передбачають можливість другого поширеного видання цієї праці.

Монреаль, 19.9.1983

FOREWORD

The present issue of EXILIANA comprises bibliography of the Great Famine in Ukraine in 1932-1933 forcibly organized by the Soviet Russian occupational government in "grain basket of Europe" in order to break the opposition of the Ukrainian people to the Communist regime. Well over seven millions of Ukrainians perished in those tragic years. The present bibliography offers source material re titles of works dealing with the tragic events in Ukraine in 1932-1933. As such it supplements all previous works in this field, particularly bibliographies compiled by Alexandra Pidhainy, published in The New Review, Toronto, 8: 3(1968) & 13 : 4 (1973). Moreover, it provides valuable quotations of literary works dealing with the Great Famine of 1932-1933. One should also bear in mind that this is the first publication of that sort produced separately in book/let/form. Halyna Senyshyn is to be highly complimented for her devoted work in preparing (and typing) this bibliography.

Montréal

Dr. J. B. Rudnyckyj

П Е Р Е Д М О В А

"Чи можливе?! Чи таке можливе?!

Чи колись повірить чоловік:

Щоб родючі українські ниви

Народили 33-ій рік?"

"Присвята"

Світлана Кузьменко

В 1982-83 роках завершується 50 літ від жахливих подій в Україні - подій, що своєю жорстокістю й звіринністю в людській подобі не знаходять прикладу в історії людства. В ці роки винищено понад 7 мільйонів українського народу. Цей злочин виконала комуністична влада Советського Союзу з тверезою премедитацією, щоб знищити коріння українського народу з його молодими паростками.

Переглядаючи документальну й белетристичну бібліографію навмисно влаштованого голоду в Україні в роках 1932 - 33 можна завважати, що тематика цього голодомору це "неопалима купина" українського народу, кущ,

що ніколи не перестане горіти, рана, що ніколи не загоється. З кожною жалібною, десятирічною річницею ця рана відновлюється й появляються все нові й нові документальні спомини свідків тих жорстоких подій, появляються прозові й віршовані твори та змальовують ті жахіття, що пришлося пережити нашому народові на своїх автохтонних землях України. Тоді в страшних голодових муках вимерло понад 7 мільйонів українського народу. — З цього числа жертв скільки документальних записок від щасливців, що пережили це лихоліття, можна було б представити для засудження злочинців?

І ось в 1952 році, в двадцяту річницю цього найбільшого в історії людства штучного голодомору, появляється фундаментальна книга: Біла книга про чорні діла Сталіна, збірна праця. Авторами 1-ого тому були: Сандул І., Степовий А., Підгайний

С., 2-ого тому: Сандул І., Гришко В., Підгайний С. Ця книга переложена на англійську й еспанську мови проробила дуже важну роботу - доказала безславність, фалшивість московсько-советської пропаганди, що всіма засобами старалась приховати жорстокі й ганебні наслідки голодоморства в Україні, позначилась посиленими студіями цього часу, симпозіями, маніфестаціями, збиранням зізнань від ще живих свідків, які, за словами Яра Славутича (устами його діда), накладають обов'язок виконати завіщання:

"Рости, онуку, родові на славу;
Як дуб - міцній; як явір - виростай!
Про цю московську, нелюдську облаву,
Усьому світові скажи по праву,
Як вірний свідок, - завжди повідай!"

І ось ті свідки, діти й внуки жертв голодомору розійшлися по світі, здобули знання чужих мов і можуть тепер ширити правду, ширити ці документальні зізнання, як також перекладати українські епохаль-

ні твори, що являються відзеркаленням правдивого життя народу, між народами світу, щоб вони пізнали вірне обличчя московського комунізму, який є й був кровожадним вовком в овечій шкурі.

Світ знає про "голокост", чи "етноцид" жидів, але про трагедію "голодомору" українського народу, що був вислідом холодної калькуляції в мирний час й що своїм розміром та жорстокістю перевищував усі дотеперішні морди, мало писалось чужими мовами.

Ми про цю страшну кривду заподіяну українському народові не сміємо мовчати, бо 7 мільйонів українських душ кличе до нас словами Юрія Клена:

"Це Я, душа твоя забута,
В сталні Я обручі закута.
О, відкопай і відчини
Чавунну покрішку труни!"

Галина Сенишин

ДОКУМЕНТАЛЬНІ ТВОРИ:

- Біла книга про чорні діла Сталіна -
Том I, Збірна праця: Самуїл І.
Степовий А., Підгайний С.
Торонто 1953 р.
- Біла книга про чорні діла Сталіна -
Том II, Збірна праця: Сандул І.
Гришко В., Підгайний С.
Дітройт, США, 1955 р.
- Енциклопедія Українознавства, Гаслова
НТШ, Том 3, Париж - Нью Йорк
1959 р.
- Енциклопедія Українознавства, Загальна
частина, Том I, Нью Йорк 1949
- Анатолій А./Кузнецов/ - Бабий Яр,
рос. мовою 1970 р. Франкфурт,
видав. Поссев
- Архимович Олександр - Урожай збіжжя в
СССР і на Україні в часи вели-
кого голоду 1932-33 рр. Науко-
ві записки 1964 р.
- Багрянний Іван - Чому я не хочу повертати-
ся на родину, Новий Ульм, 1946
Видавництво Прометей.
- Бірчан Андрій - Великий Голод в Україні
Український Голос 11.4.83 р.
- Букшована С. - Виступаємо - але всі,
Свобода, 16.3.73 р.
- Букшована С. - На злій дорозі, Новий
Шлях, 14-28 липня 1973 р.

- Вербицький А. - Найбільший злочин Кремля
Лондон, 1951 р.
- Височенко А. - СССР без маски
Буенос-Айрес, 1951
- Витвицький Богдан - Голокост, Нью Йорк
- Воропай О. - В дев'ятім крузі, Лондон
1953 р.
- Гірняк Йосиф - Спогади, В-во Сучасність
1982 р.
- Голуб В.-Причини голоду 1932-33 рр.
1958 р.
- Гамада Я. - Ще про одну сумну дату
Наш Клич, Аргентина, 15.9.55 р.
ч.34
- Гладилович А. - "Ерйо про свою поїздку
по Україні в 1933 році, 12.5.73
2.6.73 р. Гомін України
- Глід С. - Скасування кріпацтва й колгосп-
не рабство, Місія України, 1961
Торонто, ч.2
- Гордієвська Н. - Чого я навчилася від Па-
вла Филиповича - опов. Безмерт-
ні: збірник спогадів про М.Зе-
рова. П.Филиповича і Драй-Хмару
Мюнхен, 1963р.
- Горліа-Горський Ю. - Аве Диктатор, Львів
1941 р.
- _____ - Спогади, Львів 1941
- Григоренко Петро - В подполье можна встре-
тить только крыс...
Нью Йорк, вид.Детинець, 1981

Гришко Василь - Молода Україна пореволюційного сорокліття під Советами
Новий Ульм, 1958 р.

_____ - Москва сльозам не вірить
Добрус - Нью Йорк, 1963 р.

_____ - "Український' Голокост'1933"
Добрус - Нью Йорк - Торонто, 78 р

Гросман В. - Все тече.../Розповідь советської активістки/ Українські Вісті
Новий Ульм, 12.12.71, ч.44

_____ - Все тече ... 1972 р.

Довгаль С. - Слово Голови УНРади знагоди
25-ліття УНРади і 40-ліття
голоду, Мета, Мюнхен, серпень 73

Долина П. - Організована голодова катастрофа на Україні; фрагмент у 35-ті роковини, Сучасність, Мюнхен
1968, ч.9

Калиник О. - Що несе з собою комунізм;
документи про російсько-комуністичний терор в Україні, Мюнхен
1954

Книш І. - Жінка вчора й сьогодні, Вінніпег,
1958

Кібець Н. - Чи пам'ятаєте ви голод в Україні,
Промінь, 1973р. ч.7-7

Книш З. - Так перо пише... Торонто 1965

Ковалевський Микола - Україна під червоним ярмом,
Документи, факти, Варшава
вид. Схід 1936 р.

- Ковалевський Микола - Опозиційні рухи в Україні і національна політика ССРСР 1920-1954, Інститут вивчення історії і культури ССРСР, Мюнхен 1955
- Корбут С. - Україна в огні на основі документів, Дешева книжка, Львів 1936
- Кордуба Ф. - Фікціофіксація історії ССРСР Самостійна Україна, ч.3-4, 1973
- Кубійович В. - Зміна в стані населення Советської України 1927-58 рр. Український збірник, Інститут для вивчення ССРСР, Мюнхен 1959
- Кучер М. - Голод в Україні і вільний світ Тризуб, 1963 р. ч. 24
- Лавренко М. - Два колоски, 1973 р.
- Лавріненко Ю. - Розстріляне Відродження Париж, 1959 р.
- Липовецький І. - Епоха Андрія Лівницького Бюлетень УНДС в Америці, Нью Йорк 1955, ч.10
- Лучишин І. - Людські втрати українського народу під диктатурою російської комуністичної партії, Вільна Україна, Дітройт, 1967, ч.54
- Любченко А. - Його тасмниця, Париж, 1966
- Лютаревич П. - Цифри і факти про голод в Україні; роки 1932-1933, Український збірник, Інститут для вивчення ССРСР, Мюнхен, 1955, кн.2

- Майстеренко Іван - Сторінки з історії комуністичної партії України
частина II, Мюнхен, 1969
- Максимець І. - Наступ шовінізму на українське відродження, Вільне Слово
16.6.1973
- Маланюк Б. - До проблеми більшевизму,
Нью Йорк, 1956,
- Медведев Р. - К суду історії; генезис и
последствия сталинизма
- Млиновецький Р. - Голод на Україні в світлі урядових даних, Детройт, 1958
- Полонська-Василенко Н.- Нарис історії
Мюнхен 1955, Українська Академія
Наук
- Сагайдак Максим - Етноцид українців в СРСР
Мюнхен, 1974, Смолоскип
- Садов- Валентин - Національна політика
-ським Советів на Україні, Варшава,
Український Науковий Інститут
1937
- Світ І. - Українсько-японські взаємини
1903-1945, Нью Йорк, 1972
- Сірик Грицько - Факти та події, Порт Ірі
1983
- _____ - Під сонцем обездолених
Торонто, 1982
- Славутич Яр - Розстріляна Муза, Детройт,
Прометей, 1955
- Сова Г. - Голод в Україні 1933, Мюнхен,
1948

- Сова Г. - До історії більшовицької дійсності; 25 років життя українського громадянина в ССРСР, Мюнхен, 1955, Інститут для вивчення ССРСР.
- Солженіцин А. - В кругу первом, Нью Йорк вид. Гарпер 1968
- Соловей Д. - Стежками на Голготу, т.І Винищення в Україні мільйонів людей терором та штучним голодом в 1929-33 роках. Нью Йорк-Детройт-Скрентон 1952
- Соловей Дмитро Ф. - Голгота України, част.І Вінніпег, Український Голос 1953
-
- Людність України за 40 років влади ЦК КПСС, Детройт Вільна Україна, відбитка 1961
- Оснoвий С. - Правда про голод в Україні 1932-33, Новий Ульм, 1950
- Стадник Петро - Правда про Советську владу в Україні, Нью Йорк, 1972
- Степаненко М. - В роковини штучного голоду, Мета, Мюнхен, червень 1973
- Степовий К. - В пам'ять жертв голоду. Мета, Мюнхен, серпень 1973, ч.8
- Судзлик Р.Л. - Сумні спогади 1933 р. на Полтавщині, На чужині, 1951
- Тарнавський Богдан - Ганебна сторінка вселюдської історії, Новий Шлях, 15.4.83. Торонто
- Татомир О. - Найбільший Голокост, Свобода, 24.4.82

Хвощовий М. - 50-ти-річчя трагічного голоду
в Україні, Вінніпег, 1983

Хмельницький І. - В країні рабства і смерті
Самостійна Україна, 1950, ч.9

_____ -В країні рабства і смерті
1953 р.

Хрущов Микита - Про культ особи і його
наслідки, Доповідь Хрущова на
20-ому з'їзді КПСС, Нью Йорк 1959

Чапленко В. - З народом чи проти народу,
Український Самостійник, 1961
ч.3, Мюнхен

Чинченко І.М. - Деякі трагічні картини з
1933 - клятого року, Новий Шлях,
30.6 і 7.7.73

_____ - Інформація мусить бути досто-
вірна, Новий Шлях, 16.6.73

Шульгин О. - Без території; ідеологія та
чин Уряду УНР на чужині.
Париж, 1934

Голод 1933 року в Україні; свідчення про
винищування Москвою українського населення
Упорядкував Ю. Семенко, Мюнхен 1963

Фесенко Т. - російською мовою,
Повість кривых лет, Нью Йорк
1963

Войценко О. - Літопис українського життя
в Канаді, том 4 - 6, Вінніпег

Глазков Василій - Голод 30-тих років
в СССР - Новое русское слово
24-26.12.1982
Переклад, "Свобода" 25-26-27
серпня 1983

БЕЛЕТРИСТИЧНІ ТВОРИ /твори художньої прози/

Багрянний Іван - Сад Гетсиманський,
вид. Україна 1950

Барка Василь - Рай, Свобода, Джерсі Сіті-
Нью Йорк, 1952

_____ - Жовтий князь, Нью Йорк, 1968

Бендер Віталій - Станція Пугаловська - Голод
Український Голос, Вінніпег,
1983

Боднарчук І. - Далекі Обрії, опов. Над Збру-
чем, Торонто

Бойко Ю. - У сяйві нашого Києва, 1955

Василева О. - Коли орбіти схрещуються
Нью Йорк, 1967

Дончук Зосим - Прірва, том II, М.Денисюка
видавництво, Чікаго, 1959

_____ - І бачив я, Філадельфія, 1967

Гай-Головко Олекса - Смертельною дорогою
1982, Том I, Тризуб, Вінніпег

Гай-Головко Олекса - Смертельною дорогою
Том II

Гайдарівський В. - А світ такий гарний
1962, вид. Сердюка, Буенос-
Айрес

Галан А. - Будні советського журналіста
Буенос Айрес, 1956

_____ - Невигадане - оповідання
Буенос Айрес, 1967

- Гладун І. - Мене вчили зради, Вінніпер, 1948
- Гуменна Докія - Внуки столітнього запорожця
Торонто, 1981
- Звичайна Олена - Селянська сенаторія
Вінніпер, 1952
- _____ - Миргородський ярмарок
1953
- _____ - Страх, 1953, Буенос Айрес
- _____ - Оглянувшись назад, 1954
Дніпрова Хвиля, Мюнхен
- Ковшун М. - У пазурях Коршака, Український
Голос, 1983
- Костюк Г. - Окаєнні роки, Торонто, 1978
- Кремінярівська М. - Етап - Хроніка,
Анабазис, зима 1982
- Лавренко М. - Два колоски, 1973
- Левченко С. - Дух України; 1829-1933-ті
жахливі роки нищення укра-
їнського народу Москвою
спенічний образ, Англія, 1963
- Любченко А. - Його тазмниця, Париж, 1966
- Мак Ольга - Чудасій, Торонто
- _____ - Каміння під косою, Торонто,
1973
- Маланюк Є. - Книга спостережень, Торонто
1962

- Малий В. - Село Друга Корулька, Мюнхен,
1952
- Маляр Павло - Налигач (під псевдом: Павло
Миргородський), Новий Ульм,
Зах. Німеччина, 1947
- _____ - Хліб, I том і II, Детройт,
1954
- _____ - Золотий дощ - трилогія
1. Чайка, 1965, Торонто
2. Перевесники, 1968, Торонто
3. Поема про Улянку, 1975
Торонто
- _____ - Книжка про те, як живуть ле-
генди, 1978, Гамтрамк, Міш.
- Мовчан Юрій - Незабутне і непростене
- Олександрів Борис - Сверид Ломачка в Канаді
/Моя біографія/ Торонто, 1951
- Осьмачка Теодосій - План до Двору
вид. Укр. Канадського Легіону
1951
- _____ - Ротонда душогубців, Канада
1956
- Павленко М. - Викинуті з гнізда, Чікаго,
1955
- Підгайний С. - Недостріляні, 1949, вид.
Україна
- _____ - Українська інтелігенція на
Соловках; спогади 1933-41
Новий Ульм, 1947
- Пігідо Ф. - 8,000.000; 1933-й рік в Украї-
ні, Вінніпег, 1951

- Пилипенко Л. - Тіні Минулого, оповідання;
В пазурах голодної смерти
Філядельфія, 1965
- Понеділок Микола - Говорить лише поле, оповідання: Чорна хустка
Гомін України, Торонто, 1962
- Росенко П. - Знавіснілі дні, Торонто, 1973
- Руденко Микола - Орлова балка, Смолоскип
Торонто - Балтимор, 1982
- Савчук П. - Вибрані твори - І знову грім;
жертвам голоду в Україні/1933
рік/, Нью Йорк, 1955
- Самчук Улас - Марія, 3-тє вид. Буенос
Айрес, 1952
- Славутич Яр - Голод 1932-33 років у межах
однієї сільради, 11.4.83
Український Голос, Вінніпег
- Суслик Р. - Сумні спогади; 1933 рік на
Полтавщині, 1951
- _____ - Криваві сторінки з неписаних
літописів, Англія, 1955
- Смерека Віра - Христос Воскрес, Торонто
вид. оо.Василіян, 1970
- СЛОВО - Збірник українських письменників
у Екзилі, В.С.- Панорама страш-
ної доби, Про повість Зосима
Дончука "Прірва", 1962
- СЛОВО - Збірник 5 - Яр Славутич, Голод
- Безсмертні: Збірник спогадів про М.Зерова
П.Филиповича і М. Драй-Хмару
1964

ВІРШОВАНІ ТВОРИ

- Багрянний Іван - Антон Біда - герой труда
1955-56, Німеччина
- Било Й. - 1933-ій рік, Українська
Думка, /поезія/ 31.5.1973
- Веретенченко О. - 1933-ій рік
- Клен Дрій - Попіл імперій, Торонто
1957
-
- Прокляті роки, Хрестоматія
К.Кисілевський, Нью Йорк
1962
- Кузьменко Світлана - Присвята, Новий Шлях
ч34, Торонто, 21.8.82
- Матвієнко Т. - Хай їх громи поб'ють, поема
про голод 1933 р. Молода
Україна, 1963 р., ч.109
- Пилипенко Лев - Серп і молот, січень 1969
- Ромен Левко - Вічна грядь, Лондон-Торонто
1969
- Руденко Микола - Хрест, Балтімор-Торонто,
Смолоскип, 1977
- Славутич Яр - Моя доба, розділ "Голод"
Едмонтон, 1978
- Смотрич Олександр - "1933", 1975
- Ситник Микола - Ще прийде час, 29.10.1941
- Тичина Павло - Голод, Програма жалібної
Академії, СУК, Едмонтон, 83 р.

TRANSLATIONS FROM UKRAINIAN

The Black Deeds of the Kremlin: a White Book
Vol. I, Book of the Testimonies,
Ukrainian Ass'n of Victims of Russian
Communist Terror, Toronto, 1953

The Black Deeds of the Kremlin: a White Book
Vol. II, The Great Famine in Ukraine in
1932-33, Detroit, Dobrus, 1955

Las Negras Acciones del Kremlin. Libre
Blance. 2vol., Vol.I: Libre de Testimonies
Vol. II: Libre de Testimonies (El Gran
Hambre en Ucraina en 1932-33), Buenos
Aires, 1966-1967

Ukraine - A Concise Encyclopedia, Vol.I
Toronto, 1963

Bahriany Ivan - Why I Do Not Want to Go
Home, Ukrainian Quarterly,
2, Spring, 1946

Barka Vasyl - Le Prince Jaune, Gillimard
(Coll. Du monde Entier) 1981

Kalynyk O. - Communism, the Enemy of Man-
kind, Documents about the
Methods and Practice of
Russian Bolshevik Occupa-
tion in Ukraine. London 55

Khrushchev N.S. - Khrushchev remembers,
1970, Boston

Samchuk Ulas - Mariya - Fille de l'Ukraine
Paris, France, 1952

Pidhainy S. - Islands of Death, Toronto
1953

Pelonska-Vasylenko N. - An Outline of

History No.1 (1918-1930)
No.2 (1931-1941), Munich
Institute for Study of the
USSR, 1955-58

Solovey Bmytro - The Golgotha of Ukraine;
eyewitness accounts...
New York, Ukrainian Quarterly
19, Autumn & Winter, 1963

Woropay O. - The Ninth Circle. In Commemoration of the Victims of the Famine of 1933, London
1954

- Second Edition
Harvard University, Ukrainian
Studies Fund, Cambridge 1983

ПЕРЕКЛАД З АНГЛІЙСЬКОГО

Кравченко В. - Я вибрав волю, Нью Йорк
1946

... "О, Богом данний Краю мій!
неначе хто Тебе урік...

Був саме "Тридцять Третій" рік.

/Його писетимем в лапках
Завжди
Й з великих літер,
Бо так кричатиме в віках
Земля, Вода і Вітер ...

... І тільки лиш в секреті
Його триматиме "страна", -
Рік славний "Тридцять Третій",

Отой, що сяє, як зоря
В усій епосі "Октябрю"!/
Іван Багряний

ORIGINAL PUBLICATIONS

- Allen W.E.D. - The Ukraine, A History
Cambridge, 1940
- Ammende E. -Famine in Russia, The
Times, London, September
18.1933
- _____ - Muss Russland hungern?
Vienna, 1935
- _____ - Human Life in Russia
London, 1936
- Chamberlin W.H.- Russia through coloured
glasses, The Forthnightly,
1934, London
- _____ - Russia's Iron Age, Boston
1934
- _____ - Collectivism, a False Utopia
New York, 1937
- _____ - Ukraine: A Submerged
Nation, New York, 1944
- Churchill W.S.-The Hinge of Fate, Boston
The Second World War, IV
1950
- Chyz M. - Woman and Child in the
Modern System of Slavery
- USSR, Toronto, 1962
- Conquest R. -Agricultural workers in
the USSR, New York, 1969
- Darlymple Dana - The Soviet Famine of 1932
-34, Soviet Studies, No.3
1964

- Dmytryshyn Basil - Moscow and Ukraine; 1918-1953, A Study of Russian Bolshevich Nationality Policy, New York, 1956
- Duranty W. - Famine Toll Heavy in Southern Russia, New York Times, August 24.1933
- _____ - USSR, The Story of Russia New York, 1944
- Ethnocide of Ukrainians in the USSR, The Ukrainian Herald; an underground journal from Soviet Ukraine. Comp. by Maksym Shaidak, Spring 1974, issue 7-8, Baltimore, Smoloskyp Publishers, 1976
- Haliy Mykola - The Organized Famine in Ukraine 1932-33, New York, 1963,
- _____ - The 25th Anniversary of the Great Famine in Ukraine, New York, 1959
- Holubnychy Vsevolod - Outline of History of the Communist Party of Ukraine (Reprint from Ukrainian Review no.6. Institute for the Study of the USSR, Munich, Germany, 58)
- Hryshko Vasyl - Experience with Russia New York, Ukrainian Congress Committee of America, 1956
- Karatnycky Adrian - Famine that the West forgot, Wall Street Journal (7.7.83.)

- Koestler Arthur - The Yogi and Commissar
New York, 1961
- Kononenko Konstantyn S.- The Dreadful
Balance of 39 Years:
Ukrainian Population
Losses, In:Ukrainian
Review, London, 4, 1957
Spring
- Kostiuk Hryhory - Stalinist Rule in the
Ukraine, Munich, Insti-
tute for the Study of
USSR, 1960
-
- A Study of the Decade of
Mass Terror (1929-1939)
London, 1960
- Kravchenko V. - I Chose Freedom, New
York, 1946
- Kravchenko Bohdan - The Great Famine of
1932-33 in the Soviet
Ukraine, OneWorld, Cal-
gary, 1982
-
- The Great Famine in Ukra-
ine 1932-33, Canadian
Institute of Ukrainian
Studies, University of
Alberta, Edmonton
- Kovalewsky Mykola - Collectivization and
Starvation of the Farmers
in Russian oppression in
Ukraine, London, Ukraini-
an Publishers, 1962
- Lang, Lucy Robins,- Soviet Nightmare,
Tomorrow is Beautiful,
N.Y. 1948

Lawton, Lancelot - The Oppressed Ukrainians
The Fortnightly, London
1934

Lorimer F. - The Population of the Soviet
Union. History and Prospects
Geneva, 1946

Lyons E. - Assignment in Utopia, New York
1937

Malarek Victor - Truth about Soviet -
planned famine sought
by Ukrainians
Globe and Mail, Toronto
28.3.83

Manning Clarence - Twentieth-century Ukraine
New York, Bookman Ass'n
1951

_____ - Ukraine under Soviets
New York, Bookman Ass'n
1953

Mace James E. - The Great Hunger: Soviet
Ukraine 1933, Ukrainian
Weekly, 30.4.83, Jersey
City

_____ - The Man-Made Famine of 1933
in Soviet Ukraine: What hap-
pened and Why, Paper deli-
vered at the International
Conference on the Holocaust
and Genocide in Tel Aviv,
Israel, June 20-24.1982,
Almanac, Svoboda 0983

Mensheha Mark - The Greatest Crime Ever
Committed, Minneapolis, Mi.,
1958

Mazepa I. - Ukraine Under Bolshevist Rule,

Slavonic and East-European
Review, London, January, 34

Mishchenko M. -Hunger as Method of Terror,
Ukrainian Quarterly, Vol.V
No.3

Mykulyn Andrii- The Russian Terrorist Re-
gime and the Artificial
Famine in the Ukraine,
Ukrainian Review, London,
5, Summer, 1958

Myshuha L. -Ukraine and American De-
mocracy; New York, 1939

Oreletsky Vasyl-Starvation of Ukraine by
Moscow in 1921 and 1933,
Ukrainian Review, London,
10.Sept. 1963

Pidhainy Alexandra - The Great Famine in
the Ukraine, 1932-1933.
A bibliography, New Review
v.8, no. 3, 1968

- The Great Famine in
the Ukraine 1932-1933.
A Bibliography, New Review
Vol. XIII, no.4, 1973

Pidhainy S.O. - Islands of Death, Toronto,
1953

Pigido-Pravoberezny F.-The Stalin's Famine
Ukraine in the Year 1933,
London, 1953

- The Ukraine Under the Bol-
shevik Occupation, Munich,
1956

Plushch V. - Genocide of Ukrainian People:
Artificial Famine in the
Years 1931-1933,
The Ukrainian Review, 1973

Prokopovicz S.N. - Histoire Economique de
L'URSS, Paris, 1952

Russian Oppression in Ukraine; reports
and documents, London,
Ukrainian Publishers, 1962

Russisher Kolonialismus in der Ukraine;
Berichte und Dokumente.
München, Ukrainischer Verlag
1962

Sawka Jaroslaw - American Psychiatrist:
Fifteen Million Died in the
Thirties Famine, The Ukrain-
ian Quarterly, 1982

Sciborsky Mykola - Ukraine and Russia;
a Survey of Soviet Russia's
Twenty-Year Occupation of
Eastern Ukraine, New York,
Org. of the Rebirth of
Ukraine, 1940

Serbyn R. - British Public Opinion and
the Famine in Ukraine, The
New Review, Vol. VIII, No.3

Solovey Lmytro - On the 30th Anniversary
of the Great Man-Made Famine
in the Ukraine, Ukrainian
Quarterly, New York, 19.
Autumn & Winter 1963

- The Results of the Commu-
nist Party Central Committee
Policy in the USSR, Problems
of Peoples of USSR, München
No 3, 1961

Stadniuk I - People Are Not Angels,
London, 1963

Steward J.F. - Tortured but Unconquerable
Ukraine, The Story of the
Famine, Sydney, 1953

Williams W. - My Journey Through Famine-
-Stricken Russia, Answers,
London, February, 24.1934

Carynnyk Marco - The New York Times and the Great
Famine. The Ukrainian Weekly,
Jersey City, September 11,18,
1983.

-- * --

1 9 3 3

О. Веретенченко

Український, збіджений народ!
Україно, - мати січова!
Де твої знамена і клейноди?
Де твоя державна булава?
Вже давно не чути серед степу
Орлього клетання угорі.
Славу про Хмельницького й Мазепу
Не співають сиві кобзарі.
Тільки чути - гупання кайданів
В соловках, в Сибіру, в Колимі, -
То козацька нація гетьманів
Гине у московському ярмі.
Де поділись - усмішка весела
І купальські вогнища дівчат?
Де поділись українські села
І садки вишневі коло хат?
Щезло все в голодному пожарі:
Матері дітей своїх жеруть,
Божевільні люди на базарі
Людське м'ясо людям продають!...

АЛЬМАНАХИ - КАЛЕНДАРІ

Брезницький І. - Скибка хліба - Календар
Канадійського Фармера 1964 р.

Ващенко Г. - Жахливий злочин: Голод на
Україні 1932-33 рр.
Ілюстрований Календар "Рідна Нива"
1957, Вінніпег

- Українська жінка й наше
майбутнє, Календар-Альманах 1948
Мюнхен 1948 р.

Веретенченко О. - Пам'ятник: з циклу
1933 рік - Календар Українського
Голосу, Вінніпег

Верига Василь - Про що не можна забути
Календар- Альманах Нового Шляху,
1933-83, Вінніпег

Воропай Олекса - Москалі в Україні під
час Штучного Голодомору 1932-33
Років, Альманах, Гомін України,
1983 рік, Торонто

Глід С. - За колоски, Календар Канадій-
ського Фармера на рік 1953

Давиденко В. - "Свобода" про голод 1933
р., Українська заморська тверди-
ня; Ділейний Альманах у 75-річ-
чя У.Н.С. 1894-1969, Джерсі Сіті

- Сорокріччя великого голоду
1932-33 р. Альманах У.Н.С. 1973

Дражевська Любов - Діти - 1933 - голод
Альманах У.Н.С. 1982, Джерсі Сіті

- Дудик В. - Американська преса та Україна
Ювілейний Альманах "Свободи"
1893-1953, 1952
- Звичайна О. - З гармат по горобцеві
Календар-Альманах 1954, Відродження,
Буенос Айрес, 1953
- Зозуля О. - Війна без зброї і без хліба
Календар "Свободи" на мазепинський
рік 1959, Джерсі Ситі 1958
- І.Х. - Як я пережив страшний голод 1933
Календар Українського Голосу 1952
- Касіян В. - Голод на Україні. Дереворит
Календар-Альманах 1954, Відродження,
Буенос Айрес
- Кібець Наталія - Згадуючи страшне минуле
Альманах У.Н.С. 1982, Джерсі Ситі
- Клен Ю. - З поеми "Прокляті роки",
Календар "Канадійського Фермера"
Вінніпег 1953
- Клименко П. - За правдиве історичне на-
світлення голоду в Україні 1932-33
Календар-Альманах Канадійського
Фермера 1967, Вінніпег
- Коновал Олексій - Це був справжній Гено-
цид, Альманах УНС, 1983, Джерсі Ситі
- Колос І. - Лист до матері, Ювілейний Ка-
лендар-Альманах, У.Н.С. 1949, Джерсі
Ситі
- Лазорський - Колоски, /з циклу "Літопис:
Самовидця" 1933-ій рік / Календар
Канадійського Фермера на 1964 р.

Мазена І. - Україна під большевицькою владою, Календар-Альманах "Дніпро" на звичайний рік 1935, Львів

Макар В. - Стріл в обороні мільйонів; в 22-ліття атентату Миколи Лемика Альманах-Календар "Гомону України" 1956 р. Торонто

Михайленко Володимир - Спогади про Голод 1932-33 рр. Альманах на 1983 рік "Гомін України", Торонто

Михайлович М. - Скибка хліба, Календар-Альманах на 1953 р. Буенос Айрес: 1952

Молитва за душі мучеників голоду 1933 р. Уложив текст на сумну урочистість 20-ліття голоду Владика Митрополит Іоан - Український православний календар на 1954 р.

Огляд важніших подій за 1934 рік- Календар Канадійського Фармера на рік 1935

Придчин - Збольшевицького панування на Україні; два голоди, Календар Українського Голосу на 1949 р. Вінніпег

Сацюк О. - Колоски - Календар Українського Голосу на 1953 р. Вінніпег

Сеєв Ганна - Бабуся Марва - Ілюстрований Календар Канадійського Фармера на рік 1964

Славутич Яр - Голод 1932-1933 років у межах однієї сільради, Альманах УНС, 1983, Джерзі Ситі

ВІДОЗВИ - ЗВЕРНЕННЯ - ЗАЯВИ

В 50-ту річницю трагедії Голодомору:

Державний Центр УНР в екзилі - Бюлетень
Українського Інформаційного
Бюро, Мюнхен, грудень 1981 р.

Світового Конгресу Вільних Українців:
1. Вісник СКВУ 7.2.81
2. Вісник, травень 1983 р.

Комітет Українців Канади -1/24.10.82 на
річній конференції
2/ Український Голос 17.1.83

Кардинал Йосиф Сліпий - Гомін України
Торонто, 13.4.83 р.

Митрополит Мстислав Скрипник - Свобода
3.3.83

Президент і Пастор Володимир Багрій разом
із секретарем Володимиром
Боровським - Свобода 1.4.83 р.

Меморандум Української Гельсінської Групи
6.12.76 р. Правозахисний рух
Документи

- - - - -

Амврозій Митрополит Філадельфійський
Заклик у день Всенародної
скорботи, Свобода, Джерзі Ситі
24.5.73 р.

Відозва до всіх українців на чужині в 30-
ту річницю голодоморства на
Україні - Місія України, Торон-
то, 1964

Голод на Україні - Виступ уряду УНР в справі голоду на Україні перед комісією в Лондоні - Комунікат Українського Пресового Бюра в Парижі з 18 серпня 1933 р.

Деклярація Головної Управи Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці з нагоди 40-річчя пам'яті штучно створеного кремлівськими комуністами голоду в Україні в роках 1932-33, Свобода 5.7.1973 р.

До 40-річчя голоду в Україні - Світовий Конгрес Вільних Українців, Новий Шлях, 10.2.73 р.

Довгаль С. - Слово Голови УНРади з нагоди 25-ліття УНР-ади і 40-ліття Голоду, Мета, Мюнхен, серпень 1973 р.

Заява в Конгресі про Голод - Канадійський Фармер, 28.5.73

Заява конгресмена Дервінського про Голод в Україні, Свобода 9.5.73

Звернення в 40-ву річницю голодової облоги України /Укр.Визвольний Фонд у ЗСА/ Свобода, 5.5.73

Звернення Головної Управи Демократичного Об'єднання в США колишніх репресованих українців советським режимом до українського народу на батьківщині у зв'язку з 35-літтям штучного голоду в 1932-33 роках.
Українські Вісті, Новий Ульм
4.8.68 р.

Звернення КУК для відмічення 40-ої річ-
ниці голоду в Україні, спрямо-
ваного советсько-російським ре-
жимом проти українського народу,
Бюлетень Комітету Українців Ка-
нади, січень-квітень 1973, ч.1

Звернення УККА у сорокові роковини вели-
кого голоду в Україні, Свобода
3 травня 1973

Лавриченко Я. - 30-ліття московського
злочину, Дзвін, Буенос Айрес
лютий 1963

- Не забуваймо нашої найбільш-
шої національної трагедії
/В 40-ву річницю навмисне зор-
ганізованого Москвою штучного
голоду у 1932 і 1933 роках/
Наш Клич, Буенос Айрес, 15.3.73

Липовецький М. - Відзначення сорокових
роковин голоду, Інформаційний
листок Представництва ВО УНРаді
в Канаді, Торонто 25.5.73

Мстислав Митрополит - Архипастирське
послання з нагоди 40-ої річниц-
ці великого голоду, Українська
Думка, Свобода, 20.3, Рідна
Церква 1973

Падучак С. - Меморіал, Президія Секретарі-
яту - Вісник, 40-ліття органі-
зованого голоду в Україні
/Секретаріят СКВУ/ Українське
Слово, Париж 14.1.73

Трагічна дата - 35 років великого голоду
1933 року на Україні, Бюлетень
Комітету Українців Канади, 1963

30 жовтня українські організації в переданому Президентові ЗДА меморіалі проти визнання Росії, звертають увагу на окупацію України і виголодження українців Москвою. Меморіал підписали: об'єднані укр. організації в Америці, УНС-оюз, Провидіння, УНПоміч, Злучені Українсько-американські Демократичні Клуби, Комітет Допомоги Голодуючій Україні та ЦК Українсько-американських національних організацій Нью Йорк. Давиденко В., Свобода, Юв. альманах у 75-річчя УНС, 1864-1964

УККА вніс меморіал до Об'єднаних Націй в справі 40-ої річниці голоду та сучасних подій в Україні, Свобода, 13 червня 1973

Україна гине з голоду; відозва Українського Жіночого Союзу в Празі до українського громадянства всіх країн світу. Прага, 1933

Український греко-католицький єпископат кличе рятувати Україну від голоду, Свобода, 8 серпня 1933

BRIEFS:

1933 - 1963 30th Anniversary of the Great Artificial Famine in Ukraine
The Western Free World in the Shadow of the Cruelty of Russian Imperialism over the Ukrainian and others Nations in the USSR. Commemorative Committee. Montreal, Quebec, September, 1963

La Famine - Instrument de l'Imperialisme
russe, Montréal 1963,
30eme Anniversaire de la Grande
Famine Artificielle en Ukraine

PAMPHLETS

Bilingual: Ukrainian - English

Lesia Kot - Samp - The Artificial Famine
1932-1982

Штучний голод
Ukrainian Affaires
Committee
Ukrainian Orthodox
League of the U.S.A.

English:

Walter Dushnyck - 50 Years Ago:
The Famine Holocaust in Ukraine
World Congress of Free Ukrainians
New York - Toronto 1983

The Ukrainian Institute of America
The Forgotten Genocide
reprinted by Americas
for Human Rights in Ukraine
1983

Ukrainian Canadian Committee, Montreal
The Great Famine in Soviet
Ukraine 1932-1933

Comité Ukrainien Canadien à Montréal
La Grande Famine en Ukraine
Soviétique 1932-1933

Let's Consider World Hunger
The Famine Holocaust in Ukraine
1932 - 1933 (- UNGE)

- Condensed - Special Edition
from the Ukrainian Quarterly
1982 - 1983

The Famine Holocaust in Ukraine
1932 - 1933
Canadian Council of Captive
European Nations, Ottawa

БРОШУРИ

Під Світовий Суд Росію за народобивчий
голод в Україні
Становище ОУН 1933 - 1983

Хвоцький М. - 50-ти річчя трагічного голоду
в Україні, Вінніпег, 1983

Союз Українок Канади - Програма Жалібної
Академії, Едмонтон, 1983

О.С. Ярмусь - двомовна студія
Голод в Україні /1932-33/
Ч О М У ?
- Famine in Ukraine (1932-33)
W H Y ?

УКРАЇНСЬКІ ГАЗЕТИ ЧИ ПЕРІОДИКИ, що

друкуються в 1983-му році в діяопорі й
звітують про вшановання пам'яті жертв
в 50-ту річницю великого голоду в
Україні в 1932-33 роках:

Щоденники:

Свобода - Джерзі Ситі - Нью Йорк, щоденник
Українського Народнього Союзу,
що від квітня 1983 р. передруковує
вістки про трагедію Голодомору,
друковані 1933 р.

Америка - Філадельфія, Па . Урядовий орган
Союзу Українців Католиків в Аме-
риці "Провідіння"

Тижневики:

Канада:

Український Голос	-	Вінніпер
Новий Шлях	-	Торонто
Гомін України	-	Торонто
Вільне Слово	-	Торонто
Наша Мета	-	Торонто
Поступ	-	Вінніпер

США

Народня Воля	-	Скрентон
Національна Трибуна	-	Нью Йорк
Шлях	-	Філадельфія
Нова Зоря	-	Чікаго

Европа:

Українське Слово	-	Париж
Шлях Перемоги	-	Мюнхен
Українські Вісті	-	Мюнхен
Християнський Голос	-	Мюнхен
Українська Думка	-	Лондон

Полуднева Америка

Українське Слово	-	Буенос Айрес, Арген.
Наш Клич	-	Буенос Айрес "
Хлібороб	-	Куритиба, Парана
Український Місіонар у Бразилії	-	Пруден-топіль

Австралія

Вільна Думка	-	Сідней
Наша Мета	-	"
Церква й Життя	-	Мельборн

Дво-тижневики

Вісник - Вінніпег
Батьківщина - Торонто
Українець в Австралії - Мельборн
Українське Народне Слово - Пітсбург
Церковний Вісник - Чикаго

Місячники

Канада

Око - Монреаль

Ціле число за липень-серпень 1983 р. присвячене трагедії Голодомору 1932-33 рр.

Нові Дні - Торонто

Промінь - Вінніпег

Жіночий Світ - Торонто

Дорога - Торонто

Готуйсь - Торонто

Юнак - Торонто

Світло - Торонто

Місіонар - Саскатун

Українські Вісті - Едмонтон

США

Мета - Філадельфія

Наше Життя - Нью Йорк

Українське Православне Слово - Бавн Брук

Веселка - Джерзі Ситі - Нью Йорк

Вісник Репресій в Україні - Нью Йорк

Наш Голос - Трентон

Лис Микита - Детройт

Вісник ООЧСУ - Нью Йорк

Наша Батьківщина - Монтедей, Нью Йорк

Евангельський Ранок - Данвуди, Джорджія

Самостійна Україна - Чикаго

Самобутня Україна - Спрінг Глін, Нью Йорк

Інші краї

Визвольний Шлях - Лондон, Англія

Сучасність - Мюнхен

Авангард - Брукселя

Хлібороб - Куритиба, Бразилія

Український Місіонар - Предентопіль, "

Дальший тяг, місячники в інших країнах

Дзвін	- Буенос Айрес, Арген.
Життя	- Буенос Айрес, "
Мітла	- Буенос Аффес, "
Наш Фронт	- Порт Альтона, Австралія

Дво-місячники

Клич Нації	- Філядельфія
Вісті Комбатанта	- Торонто-Нью Йорк
Українське Життя	- Чікаго
Наш Світ	- Нью Йорк
Нотатки з Мистецтва	- Філядельфія
Життя й Школа	- Стейт Коледж-Пенсиль.
Ми і Світ	- Ніагара Фалс
Укра-Прес	- Колорадо, Грейли
Бюлетень	- Лондон, Англія
Авангард	- Брюкселя
Голос Христа Чоловіка	- Брюкселя

Квартальники

Вісник Світового Конгресу Вільних Українців	- Торонто
Бюлетень Комітету Українців Канади	Вінніпер
Українка в Світі	- Торонто
Український Історик	- Торонто-Нью Йорк - Мюнхен
Молода Україна	- Торонто
Анабазис	- Торонто
Християнський Вісник	- Вінніпер
Рідна Школа	- Шкільна Рада КУК - Вінніпер
Віра	- Бави Брук
За Патріярхат	- Філядельфія
Українське Козацтво	- Чікаго
Екран	- Чікаго
Смолоскип	- Мюнхен
Рідна Церква	- Мюнхен

Неперіодичні

Віра й Культура - Вінніпег
Слово на сторожі - Вінніпег-Оттава-Монтреаль
Слово - Літературний збірник - Едмонтон

Ukrainian Publications in English

Weekly

Ukrainian Weekly - Jersey City-New York
Special Issue: The Great Famine in Ukraine
1932-33, 20.3.83

Monthly

Perspective - English Edition of the
New Pathway
Echo - English Edition of the
Ukrainian Echo
Forum - Scranton, Pan.
Herald of Repression in Ukraine -
New York
Digest of the Soviet Ukrainian Press -
München

- Trilingual

Okno - Montreal - Ukrainian, English, French

Quarterly:

The Ukrainian Review - New York
Ukrainian Quarterly - New York
The New Review - Toronto, A Journal of
East European History
Ukrainian Academic Press - Littleton, Colo.
Ukrainian Settler - Melbourne, Australia
ABN Correspondence - Bulletin - München

Ukrainian Publication in Spanish

Ukrania Libre - Buenos Aires, Argen.

П О Д Я К А

Дякую дуже всім, хто допоміг мені в зібранні цих бібліографічних даних. Боюся чись ім'я оминуть і тому їх не ви- числяю. Все ж окремо дякую пані д-р Ганні Янішевській за спонуку до цієї такої акту- альної праці. Професорові Ярославові Руд- ницькому дякую за вказівки; професорові Олегові Підгайному за подарування примір- ника: The New Review, Volume XIII, No. 4. 1973; в ньому була поміщена бібліографія про "Голод в Україні в 1932-33 рр." - праця його Матері, Олександри Підгайної, що послужила мені в доповненні зібраних мною матеріалів; врешті дякую синові Зенонові за переклад й перевірку англійського тексту.

Галина Сенишин

A C K N O W L E D G E M E N T S

"Is it possible?! Is this possible?!

Can man ever believe:

That the fertile Ukrainian plain

Bore the year of 33?" ...

Svitlana Kuzmenko

(Trans. Zenon Senyshyn)

The years of 1982-83 mark the passing of 50 years since the great man-made famine in Ukraine. During those gruesome years, which in their horror and brutality are without precedent in the history of mankind, some 7 million Ukrainians perished. This criminal decimation was premeditated. With sober forethought, the communist party of the Soviet Union undertook the destruction of the Ukrainian nation at its roots and tender offshoots.

Looking through the documentation and bibliography of the great man-made Famine of 1932-33 in Ukraine, we may note that this event is like an eternal flame, or a wound that never heals. For, with every passing decade, the wound reopens and every memorial commemoration brings forth more testimonials of this horrific tragedy. The souls of these starved-to-death people demand to be heard.

# # #

I would like to thank all those people who helped me in gathering this bibliographic data. Their numbers are many and I would hate to leave anyone out through my own omission.

Special thanks go to Dr. Hanna Yanishewsky for convincing me of the value of this worth-while task; Dr. Jaroslav Rudnyckyj for his direction; and Prof. Olen Pidhainy for donating "The New Review", Volume XIII, No.4.1973, in which there is a bibliography compiled by his Mother, Pidhainy Alexandra, of The Great Man-Made Famine in the Ukraine in 1933, thus rounding out the materials gathered by me. Thanks are also due to my son Zenon for help in English translations.

Senyshyn Halyna
Montreal, 9.7.1983

ПОКАЗНИК ІМЕН - INDEX

1. УКРАЇНСЬКИЙ

- Анатолій А. /Кузнецов/ 9
Амврозій Митрополит 35
Архимович Олександр 9
Б
Багрій Володимир 35
Багрянний Іван 9, 16, 20, 23
Барка Василь 16
Безсмертні - Збірка 19
Бендер Віталій 16
Бяло Й. 20
Бірчан Андрій 9
Боднарчук І. 16
Бойко Ю. 16
Брезницький І. 31
Букшована С. 9
В
Василева О. 16
Вашенко Г. 31
Вербицький А. 10
Веретенченко О. 20, 30, 31
Верига Василь 31
Височенко А. 10
Витвицький Богдан 10
Воропай Олекса 10, 31
Войценко О. 15
Г
Гай-Головко Олекса 16
Гайдарівський В. 16
Галан А. 16
Гамада Я. 10
Гас Я. 34
Гірняк Йосиф 10
Гладилевич А. 10
Гладун І. 17
Глід С. 10, 31
Голод на Україні 36

Г
 Голод 1933 15
 Голуб В. 10
 Гомзина Борис 21
 Гордієвська Н. 10
 Горліа Горський Ю. 10
 Григоренко Петро 10
 Гришко В. 9, 11
 Гросман В. 11
 Гуменна Докія 17
 Г
 Гласков Василій 15
 Д
 Давиденко В. 31
 Деклярація 36
 Державний Центр 35, 36
 Довгаль С. 11
 Долина П. 11
 Дончук Зосим 16
 До 4-річчя 36
 Дражевська Любов 31
 Дудик В. 32
 Е
 Енциклопедія Українознавства
     Гаслова НТШ, Том 3. 9
 Енциклопедія Українознавства
     Загальна, Том I 9
 З
 Заява в Конгресі 36
 Заява Конгресмена 36
 Звернення в 40-ву річницю 36
 Звернення Головної Управи 36
 Звернення КУК 37
 Звернення УККА 37
 Звичайна Олена 17, 32
 Зозуля О. 32
 І
 І.Х. 32
 К.
 Калиник О. 11
 Касіян В. 32
 Кардинал Йосиф Сліпий 35

К

- Кібець Н. 11, 32
Клен Юрій 20, 32, 34
Клименко П. 32
Книш І. 11
Книш З. 11
Ковалевський Микола 11, 12
Ковшун М. 17
Колос І. 32
Коновал Олексій 32
К.У.К. 35, 37
Корбут С. 12
Кордуба Ф. 12
Костюк Г. 17
Кравченко В. 23
Кремінярівська М. 17
Кубійович В. 12
Кузьменко Світлана 5, 20, 34
Кучер М. 12

Л

- Лавренко М. 12, 17
Лавриченко Я. 37
Лавріненко Ю. 12
Лазорський 32
Лебідь Агнеса 21
Левченко С. 17
Липовецький І. 12
Липовецький М. 37
Лучишин І. 12
Любченко А. 12, 17
Лютаревич П. 12

М.

- Майстеренко Іван 13
Мазепа І. 33
Мак Ольга 17
Макар В. 33
Максимець І. 13
Маланюк Е. 13, 17
Малий В. 18
Маляр Павло 18
Матвієнко Т. 20

М

- Медведев Р. 13
Меморіал до Президента ЗДА 38
Меморіал УККА 38
Меморандум Української Гельсінської
Групи 35
Митрополит Мстислав Скрипник 35, 37
Михайленко Володимир 33
Михайлович М. 33
Млиновецький Р. 13
Мовчан Юрій 18
Молитва 33

О

- Олександрів Борис 18
Осьмачка Теодосій 18

П

- Падучак С. 37
Підгайний С. 9, 18
Пігідо Ф. 18
Пилипенко Л. 19, 20, 21
Понеділок Микола 19
Полонська - Василенко 13
Придчин 33

Р

- Ровенко П. 19
Ромен Левко 20
Руденко Микола 20, 19

С

- Сагайдак Максим 13
Садовий Валентин 13
Самуїл І. 9
Самчук Улас 19
Сандул І. 9
Сацюк О. 33
Світ І. 13
Сенишин Галина 1,5-8,46-7
Сенишин Зенон 46
Сесь Ганна 33
Світовий Конгрес Вільних Українців 35,36
Ситник Микола 20
Сірик Грицько 13

С

Славутич Яр 7, 13, 19, 20, 33

Слово - Збірник 19

Смерека Віра 19

Смотрич Олександр 20

Сова Г. 13, 14

Солженіцин А. 14

Соловей Д. 14

Сосновий С. 14

Союз Українок Канади 40

Стадник Петро 14

Степаненко М. 14

Степовий А. 9

Степовий К. 14

Стечишин М. 34

Сусяк Р.Л. 14, 19

Т

Тарнавський Богдан 14

Татомир Павло 20

У

Уряд УНР 35, 36

УККА 37, 38

Ф

Фесенко Т. 15

Х

Хвоцовий М. 15, 40

Хмельницький І. 15

Храплива Л. 21

Хруцов Микита 15

Ч

Чапленко В. 15

Чинченко В. 15

Чорнобривець Іванна 21

Ш

Шульгин О. 15

Я

Ярмусь С. 40

Яременко С. 21

2. ENGLISH

- Allen, W.E.D. 24
Ammende, E. 24
B
Bahriany, Ivan 22
Barka, Vasyl 22 } C
Carynnyk, M. 30
Chamberlin, W.H. 24
Churchill, W.S. 24
Chyz, M. 24
Conquest, R. 24
D
Darlymple, Dana 24
Dmytryshyn, Basil 25
Duranty, W. 25
Dushnyck, Walter 39
H
Haliy, Mykola 25
Holubnychy, Vsevolod 25
Hryshko, Vasyl 25
J
Jarmus, S. 40
K
Kalynyk, O. 22
Karatnycky, Adrian 25
Khrushchev, N.S. 22
Koestler, Arthur 26
Kononenko, Konstantyn 26
Kostiuk, Hryhory 26
Kot - Samp, Lesia 39
Kravchenko, Bohdan 26
Kovalewsky, Mykola 26
L
Lang, Lucy Robins 26
Lawton, Lancelot 27
Lorimer, F. 27
Lyons, E. 27
M
Mace, James E. 34, 27
Malarek, Victor 27
Mazepa, I. 27

- M**
 Mencheha, Mark 27
 Mishchenko, M. 28
 Mykulyn, Andrii 28
 Mysnuha, L. 28
O
 Oreletsky Vasyl 28
P
 Pidhainy, Alexandra 28
 Pidhainy, S.O. 22, 28
 Polonska-Vasylenko, N. 22
 Pigido-Pravoberezny, F. 28
 Plushch, V. 29
 Prokopovicz, S.N. 29
S.
 Samchuk, Ulas 22
 Sawka, Jaroslaw 29
 Sciborsky, Mykola 29
 Senyshyn, Halyna 1, 5-8, 46-7
 Senyshyn, Zenon 46
 Serbyn, R. 29
 Shaidak, Maksym 25
 Solovey, Dmytro 23, 29
 Stadniuk, I 30
 Steward, J.F. 30
U
 Ukraine, A Concise Encyclopedia 22
W
 Williams, W. 30
 Woropay, O. 23

ЦИТАТИ З ВІРШОВАНИХ ТВОРІВ

- Світлана Кузьменко 5, 46
 Яр Славутич 7
 Юрій Клен 8, 34
 Лев Пилипенко 21
 Іван Багряний 23
 О. Веретенченко 30

A D D E N D U M

FURTHER

**MATERIALS ON THE
GREAT FAMINE**

The Toronto-based **Famine Research Committee** has prepared a catalogue of materials, written in the English language about the Famine of 1932-33. Included in this very informative collection is a bibliography of articles and books written on this subject, reprints of newspaper articles, and photographs such as those which appeared in 1933 in the **Chicago American**. Also available is a thirty minute slide presentation on this genocide with both Ukrainian and English subtitles. All materials may be purchased or obtained on loan from the Famine Research Committee at **St. Vladimir Institute**, 620 Spadina Ave., Toronto, Ont. M5S 2H4 or by telephone by calling the secretary of the committee **Prof. Jurij Darewych** at (416) 277-9374.

СТІМ МИЛЬОНІВ ГОЛОДОМ ЗАМОРЧЕНИХ
ВІЧНО ІМ ПАМ'ЯТЬ

З М І С ТC O N T E N T SСтор.
Page

1. Вступ	Foreword	4
2. Передмова	Preface	5
3. Документальні твори	Historical documents	7
4. Белетристичні твори	Belletristic prose	16
5. Віршовані твори	Poetry	20
6. Переклади з укра- їнської мови	Translations from Ukrainian	22
7. Переклад на укра- їнську мову	Translation in to Ukrainian	23
8. Твори в англій- ській мові	Original English Publications	24
9. Альманахи - Календарі	Calendars - Almanacs	31
10. Відозви - звернення	Briefs	35
11. Памфлети	Pamphlets	39
12. Брошури	Brochures	40
13. Газети- періодики	Newspapers & Periodicals	40
14. Подяка	Acknowledgments	46
15. Показник	Index	48

U K R A I N I C A E X I L I A N A

- No. 1 - A Provisional Constitution of the Ukrainian Government in Exile of 1979 (two editions: 1979 & 1981).
- No. 2 - Memoranda of the Ukrainian National Government in Exile Released on the 60th Anniversary of Its Existence 1920-1980.
- No. 3 - Ukrainian National/Democratic Republic's Governments in Ukraine and in Exile - A Preliminary Register (1917-1980).
- No. 4 - Declaration of the Ukrainian and Polish Governments in Exile of 1979 (published in 1980).
- No. 5 - Profiles of Ukrainian Statesmen in Exile by Ol'ha Woycenko.
- No. 6 - Scholarship and Politics (1981).
- No. 7 - Ukrainian Exile Idiolect by J.B. Rudnyckyj (1981).
- No.8 - Setting Things Straight with Internal Renegades (1981).
- No.9 - Madrid Fiasco of 1980-1981.
- No.10- Marking the 60th Exile Anniversary: 1920-1980 (published in 1981).
- No.11- Navigare necesse..by J.B.Rudnyckyj (1981).
- No.12- UMMAN : CCCL by J.B.Rudnyckyj (1982).
- No.13- On Ukrainian Independence Day and the UNGE by I. Zawada (1982).
- No.14- On the Observance of 60 years of USSR (1982).
- No.15 - Rebuffing slanders by B.Voinarovych (1983).

Obtainable at

UMMAN 1211 - 68th ave.Philadelphia

Pa. 19126 USA